

MAKTABGACHA TA'LIMDA RAQAMLI BOSHQARUVNI RIVOJLANTIRISHDA YAGONA IDENTIFIKATSIYA TIZIMI (ID.EGOV.UZ) DAN SAMARALI FOYDALANISH USULLARI

Bekmurodova Maxfuza Karshiyevna

**Toshkent shahar Uchtepa tumani
386-DMTT direktori**

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekiston respublikasida qo'llanilayotgan *yagona identifikatsiya tizimi id.egov.uz*ning maktabgacha ta'lim tizimini raqamli boshqaruv asosida takomillashtirishdagi o'rni yoritiladi. Tizim davlat xizmatlariga yagona akkaunt orqali xavfsiz kirish va foydalanuvchi ma'lumotlarini markazlashtirilgan boshqarishni ta'minlaydi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida mazkur platformadan foydalanish qabul jarayonlarini soddalashtiradi, hujjat aylanishini avtomatlashtiradi hamda ota-ona va tashkilot o'rtasidagi raqamli hamkorlikni kuchaytiradi. Maqolada id.egov.uz tizimining boshqaruv samaradorligini oshirishga xizmat qiluvchi amaliy imkoniyatlar tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: Id.egov.uz, oneid, raqamli boshqaruv, maktabgacha ta'lim, elektron davlat xizmatlari, yagona identifikatsiya, onlayn qabul, ma'lumotlar bazasi, ota-ona hamkorligi, innovatsion texnologiyalar.

Аннотация: В данной статье раскрывается роль единой системы идентификации id.egov.uz, применяемой в Республике Узбекистан, в совершенствовании системы дошкольного образования на основе цифрового управления. Система обеспечивает безопасный доступ к государственным услугам через единый аккаунт и централизованное управление данными пользователей. В дошкольных образовательных организациях использование данной платформы упрощает процессы приема, автоматизирует документооборот, а также усиливает цифровое взаимодействие между родителями и организацией. В статье проанализированы практические возможности системы id.egov.uz, способствующие повышению эффективности управления.

Ключевые слова: Id.egov.uz, oneid, цифровое управление, дошкольное образование, электронные государственные услуги, единая идентификация, онлайн-приём, база данных, взаимодействие с родителями, инновационные технологии.

Abstract: In this article, the role of the unified identification system *id.egov.uz*, which is used in the Republic of Uzbekistan, in improving the preschool education system through digital management is highlighted. The system ensures secure access to public services through a single account and enables centralized management of user data. In preschool educational institutions, the use of this platform simplifies admission processes, automates document flow, and strengthens digital cooperation between parents and the institution. The article analyzes the practical capabilities of the *id.egov.uz* system that contribute to increasing management efficiency.

Keywords: Id.egov.uz, oneid, digital governance, preschool education, e-government services, unified identification, online admission, database management, parent-institution cooperation, innovative technologies.

So'nggi yillarda O'zbekiston maktabgacha ta'lim tizimida tub islohotlar amalga oshirilmoqda. 2017–2024-yillar davomida Maktabgacha ta'lim vazirligi tomonidan qamrov darajasini oshirish, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish va raqamli infratuzilmani rivojlantirish bo'yicha

keng ko'lamli dasturlar amalga oshirildi. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, maktabgacha ta'lim qamrovi 2017-yildagi 27 foiz atrofidan 2024-yilga kelib 70 foizdan ortiq darajaga yetgani ta'kidlanadi¹³. Bu esa ta'lim mazmuni va sifatini oshirish bo'yicha innovatsion yondashuvlarga bo'lgan ehtiyojni yanada kuchaytirdi. XXI asr axborot-kommunikatsiya texnologiyalari rivoji zamonasi bo'lib, davlat va jamiyat hayotining ko'plab sohalari raqamli transformatsiyaga o'tmoqda. Bu holat ta'lim tizimlarida ham sezilarli o'zgarishlar olib kelmoqda: xizmatlar avtomatlashtirilmoqda, hujjat aylanishi va ma'lumot almashinuvi ehtiyojlari ortmoqda. Ayniqsa, maktabgacha ta'lim tashkilotlari (bog'chalar, erta bolalik markazlari) va ular faoliyatini boshqaruvchi davlat hamda mahalliy organlar uchun boshqaruv jarayonlarini soddalashtirish va yaxlit elektron boshqaruv tizimini yaratish dolzarb vazifa hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasi bu yo'lda muhim qadam tashlagan: **Yagona identifikatsiya tizimi ID.EGOV.UZ (OneID)** ushbu transformatsiya markazidagi tizimdir. ID.EGOV.UZ orqali fuqarolar va yuridik shaxslar bir akkaunt yordamida davlat va nodavlat elektron xizmatlariga kirish, shaxsiy ma'lumotlarni yagona platformada boshqarish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

OneID tizimining joriy etilishi "har xizmat uchun alohida ro'yxatdan o'tish" tamoyilini bekor qilib, "bir martalik identifikatsiya ko'p xizmatlar" modelini amalga oshiradi. Bu esa hujjat aylanmasi, byurokratiya, vaqtdan foydalanish va boshqaruv xarajatlarini sezilarli darajada kamaytirishga yordam beradi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun esa ID.EGOV.UZ ning joriy etilishi nafaqat hujjat va ma'lumotlarni avtomatlashtirish, balki ota-ona, tashkilot va davlat boshqaruvi orasida raqamli hamkorlikni yo'lga qo'yish, qabul qilish, ro'yxatdan o'tkazish, monitoring va to'lovlarni elektron tarzda boshqarish imkonini beradi. Barcha bu jihatlar maktabgacha ta'lim tizimining samaradorligini oshirish, nazorat va shaffoflikni ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Maktabgacha ta'lim tizimida boshqaruv jarayonlarini raqamlashtirish so'nggi yillarda dolzarb masalaga aylandi. Davlat xizmatlarini elektron shaklga o'tkazish boshqaruvning tezkorligi, shaffofligi va samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda.

O'zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan raqamli islohotlarning muhim tarkibiy qismi sifatida **Yagona identifikatsiya tizimi ID.EGOV.UZ** joriy etilgan bo'lib, foydalanuvchilarni yagona elektron muhitda identifikatsiyalash imkonini bermoqda. Mazkur tizim orqali jismoniy va yuridik shaxslar davlat hamda nodavlat elektron xizmatlariga yagona akkaunt yordamida xavfsiz kirishlari, shuningdek, shaxsiy ma'lumotlarini markazlashtirilgan tartibda boshqarishlari mumkin.

ID.EGOV.UZ tizimi "bir martalik identifikatsiya ko'p xizmatlar" tamoyilida ishlaydi. Avvallari turli xizmatlar uchun alohida ro'yxatdan o'tish, bir xil ma'lumotlarni qayta-qayta kiritish talab etilgan bo'lsa, hozirda mazkur tizim ushbu jarayonlarni bitta akkaunt orqali tashkil etishga imkon bermoqda. Bu esa hujjat aylanishini soddalashtiradi, byurokratik to'siqlarni kamaytiradi va raqamli xizmatlardan foydalanish qulayligini oshiradi. Tizim login-parol, elektron raqamli imzo, Mobile-ID va biometrik identifikatsiya kabi xavfsiz autentifikatsiya mexanizmlaridan foydalanadi, zarur hollarda foydalanuvchi shaxsini yuqori darajada tasdiqlash imkoniyati ham yaratilgan.

ID.EGOV.UZ tizimining maktabgacha ta'lim jarayoniga tadbiiq qilinishi qabulga oid jarayonlarni ancha soddalashtiradi. Ota-onalar bolalarni bog'chaga qabul qilish uchun arizalarni masofadan turib, navbat kutmasdan, elektron tarzda yuborishlari mumkin. Foydalanuvchining JSHSHIR, yashash manzili kabi shaxsiy ma'lumotlari avtomatik tarzda aniqlanishi natijasida qabul jarayoni shaffoflashadi, inson omili sabab bo'ladigan xato va talqinlar kamayadi. Bolalar soni, qamrov ko'rsatkichlari va ehtiyojlar bo'yicha ma'lumotlar real vaqt rejimida shakllantirilgani uchun

¹³ O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi. "Maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish bo'yicha yillik hisobot", 2024.

ta'lim siyosatini rejalashtirish va boshqaruv qarorlarini qabul qilish yanada aniq va ishonchli bo'ladi. Raqamlashtirilgan boshqaruv sharoitida hujjat aylanishi ham avtomatlashtiriladi.

ID.EGOV.UZ ota-ona, tashkilot va boshqaruv organlari o'rtasida uzluksiz raqamli hamkorlikni yo'lga qo'yadi. Xabarnoma, ariza, ruxsatnoma yoki murojaatlarni elektron shaklda yuborish va olish imkoniyati muloqotni samarali va tezkor qiladi. Ota-ona bog'cha faoliyatidagi o'zgarishlar, bolalarning davomat va rivojlanishiga oid ma'lumotlarni onlayn tarzda kuzatishi mumkin bo'ladi. Bu esa ta'lim jarayonida ijtimoiy sheriklikni kuchaytiradi, tashkilotning jamoatchilik oldidagi mas'uliyatini oshiradi.

ID.EGOV.UZ tizimida shakllanadigan elektron ma'lumotlar bazasi hududlar bo'yicha maktabgacha ta'lim qamrovini aniqlash, ehtiyojlarni baholash va resurslarni adolatli taqsimlash imkonini beradi. Davlat siyosatini rejalashtirishda real statistik ma'lumotlar hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'lib, raqamli boshqaruvning samaradorligini yanada kuchaytiradi.

Keltirilgan jihatlar shuni ko'rsatadiki, ID.EGOV.UZ tizimi maktabgacha ta'lim boshqaruvini avtomatlashtiruvchi, axborot almashinuvi samaradorligini yaxshilovchi va jarayonlarni shaffoflashtiruvchi muhim raqamli infratuzilma hisoblanadi. Mazkur tizimni soha bo'ylab to'liq joriy etish boshqaruv salohiyatini oshirish, inson omili xatolarini kamaytirish, ota-onalar uchun qulay, zamonaviy muhit yaratish hamda xizmat ko'rsatish sifatini yuqori darajaga ko'tarishga xizmat qiladi.